

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

TenneT TSO B.V.
T.a.v. de heer J. Dekkers
Postbus 718
6800 AS Arnhem

Directoraat-generaal Agro en Natuur

Directie Natuur en Biodiversiteit

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/ez

Behandeld door

Datum

Betreft Wnb; ontwerp vergunning; Net op Zee HKZ

Ons kenmerk

DGAN-NB / 17151833

Uw kenmerk

Bijlage(n)

4

Ontwerp Besluit

Geachte heer Dekkers,

Bij brief van 27 februari 2017 vraagt Witteveen & Bos namens u voor het project 'net op zee Hollandse Kust (zuid)' een vergunning aan op grond van artikel 2.7, lid 2, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb).

Voor een weergave van de inhoud van de aanvraag en de relevante wet- en regelgeving alsmede het van toepassing zijnde beleid verwijs ik naar de bijlage bij dit besluit. In dezelfde bijlage treft u voorts mijn inhoudelijke overwegingen die aan dit besluit ten grondslag liggen aan. De aanvraag en de bijlagen maken onderdeel uit van dit besluit.

Besluit

Op basis van uw aanvraag van 27 februari 2017, alsmede de aanvulling daarop van 21 juli 2017, verleen ik vergunning voor het project 'net op zee Hollandse Kust (zuid)' in en in relatie tot de Natura-2000 gebieden Voordelta en Noordzeekustzone. Met betrekking tot de in de aanlegfase door het project te veroorzaken stikstofdepositie ken ik de benodigde ontwikkelruimte toe voor de in bijlage 4 genoemde Natura 2000-gebieden.

De overwegingen die ten grondslag hebben gelegen aan dit besluit worden in bijlage 1 toegelicht.

Voorschriften en beperkingen

Ter bescherming van de in de Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone en Voordelta aanwezige beschermde natuurwaarden verbind ik aan deze vergunning de volgende voorschriften en beperkingen.

Algemene voorschriften

1. Deze vergunning staat op naam van TenneT TSO B.V. (hierna: vergunninghouder) of diens rechtsopvolger.
2. Deze vergunning wordt uitsluitend gebruikt door (medewerkers van) de vergunninghouder of aantoonbaar in opdracht van de vergunninghouder handelende (rechts)personen. De vergunninghouder blijft daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze vergunning.
3. De in voorschrift 2 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de vergunde activiteit wordt uitgevoerd over een kopie van deze beschikking, inclusief alle daarbij behorende bijlagen.
4. De in voorschrift 2 genoemde (rechts)personen zijn aantoonbaar op de hoogte van de inhoud en het doel van deze voorschriften en beperkingen, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
5. Het tijdstip waarop de vergunde activiteit daadwerkelijk wordt gestart, wordt minimaal twee weken voor de aanvang ervan gemeld aan de Minister van Economische Zaken ter attentie van het Team Natuurvergunningen (hierna: het bevoegd gezag).
6. De vergunde activiteit wordt overeenkomstig de ingediende aanvraag en bijbehorende passende beoordeling uitgevoerd, met inachtneming van de aan deze vergunning verbonden voorschriften en beperkingen. Bij eventuele strijdigheid van de aanvraag en/of passende beoordeling met de voorschriften en beperkingen in onderhavige vergunning, prevaleren deze laatste.
7. Bij een opgetreden incident wordt onverwijld melding over de aard en omvang van het incident gedaan aan het bevoegd gezag onder overlegging van alle relevante gegevens. Onder incident wordt in dit verband verstaan 'een onvoorziene gebeurtenis waardoor schade aan de natuurlijke kenmerken in het betrokken beschermde gebied is of kan worden toegebracht' (bijvoorbeeld wanneer onbedoeld vrijgekomen schadelijke stoffen een habitatype of habitat- of vogelsoort bedreigen.)
8. Bij een opgetreden incident is de vergunninghouder verplicht eventuele verontreinigingen zo mogelijk direct te laten verwijderen en de eventueel opgetreden schade voor zover mogelijk te herstellen, zulks ter beoordeling van het bevoegd gezag.
9. Alle door of namens het bevoegd gezag te geven aanwijzingen en/of uitvoeringsbepalingen worden binnen de in de aanwijzing bepaalde termijn opgevolgd.
10. Zodra de werkzaamheden met betrekking tot de vergunde activiteit feitelijk zijn beëindigd, wordt dit uiterlijk binnen een week bij het bevoegd gezag gemeld.
11. Alle correspondentie uit hoofde van deze vergunning kan per reguliere post of per e-mail (wetnatuurbescherming@minez.nl) worden gedaan.

Specifieke voorschriften

Onderwater impulsgeluid

12. De vergunninghouder stelt een heiplan op en dient dat uiterlijk 8 weken voorafgaand aan de start van de bouw schriftelijk of per e-mail (wetnatuurbescherming@minez.nl) ter goedkeuring in bij het bevoegd gezag, t.a.v. het Team Natuurvergunningen.
13. De vergunninghouder onderbouwt in het heiplan de keuze van de wijze waarop de mitigerende maatregelen zullen worden uitgevoerd en invulling wordt gegeven aan de voorschriften van deze vergunning.
14. De vergunninghouder maakt gebruik van één of meer op de relevante frequenties afgestelde 'acoustic deterrent device(s)' gedurende een half uur voor het begin van de heiwerkzaamheden alsmede gedurende het heien. De ADD moet een minimaal bereik van 500 meter hebben. De ADD zal aan blijven gedurende de heiwerkzaamheden. De ADD wordt stilgelegd als het heien voor een periode van meer dan 4 uur wordt onderbroken en aan het eind van de werkdag.
15. De heiwerkzaamheden vangen aan met een soft start. De duur en het vermogen van de soft start dient zodanig te zijn dat bruinvissen de gelegenheid hebben om naar een veilige locatie te zwemmen. De vergunninghouder onderbouwt in het heiplan duur en vermogen van de soft start.
16. Als gevolg van de bouw van de platforms mag op enig moment het geluidsniveau onder water tijdens het heien de in de onderstaande tabel vermelde geluidsnorm niet overschrijden.

Geluidsnorm (dB re μ Pa_{2s} SEL1 op 750 meter van de geluidsbron)

Januari tot en met mei	Juni tot en met augustus	September tot en met december
162	167	169

17. Het geluidsniveau dient tijdens het heien door of namens de vergunninghouder continu gemeten te worden. De geluidsmetingen dienen per geheide funderingspaal, binnen uiterlijk 48 uur na de afronding van het heien van de betreffende funderingspaal schriftelijk of per e-mail (wetnatuurbescherming@minez.nl) te worden doorgestuurd naar het bevoegd gezag, t.a.v. het Team Natuurvergunningen.
18. De werkzaamheden worden uitgevoerd conform het heiplan als bedoeld in voorschrift 12.
19. De vergunninghouder spant zich om in een zo kort mogelijk aaneengesloten periode zo min mogelijk onderwatergeluid te produceren.

Bovenwatergeluid en zichtverstoring

20. Scheepvaart met betrekking tot zowel de aanleg als het onderhoud van dit project vindt zo veel als mogelijk plaats via de reguliere (hoofd-)scheepvaartroutes. Indien buiten deze reguliere vaartroutes wordt gevaren moet de kortst mogelijke nautische route worden aangehouden tussen de

reguliere vaarroute en de locatie waar de werkzaamheden moeten worden uitgevoerd.

Verlichting

21. Tijdens de operationele fase bestaat de verlichting op de platforms, in onbemande situatie, alleen uit de wettelijk verplichte navigatieverlichting.
22. Bij de uitvoering van werkzaamheden op de platforms (tijdens alle fasen) dient kunstmatige verlichting zo veel mogelijk te worden beperkt. Werkverlichting is uitsluitend toegestaan voor zo ver die noodzakelijk is voor het veilig verrichten van activiteiten op het platform en het veilig verblijf van personeel op het platform.
23. Werkverlichting wordt zodanig opgesteld, ingericht en naar buiten toe afgeschermd dat uitstraling van licht naar de omgeving (boven en buiten het platform) zoveel mogelijk wordt voorkomen.
24. Voor de platforms zal een verlichtingsplan moeten worden opgesteld en uiterlijk 8 weken voorafgaand aan de ingebruikname van de verlichting schriftelijk of per e-mail (wetnatuurbescherming@minez.nl) ter goedkeuring worden voorgelegd aan het bevoegd gezag. In het Verlichtingsplan zal worden aangegeven op welke wijze de lichthinder voor vogels zoveel mogelijk beperkt wordt, binnen de wettelijke regels.

Elektromagnetische velden

25. Ter voorkoming van mogelijke effecten door elektromagnetische velden wordt voldoende bedekking (minimaal 1 meter) van de kabel aangehouden.

Verwijdering

26. Na beëindiging van de activiteit dient de locatie en het bodemoppervlak rond de platforms schoon te worden opgeleverd en in de oorspronkelijke staat te worden hersteld.
27. De vergunninghouder legt 8 weken voor de start van de verwijderingsfase schriftelijk of per e-mail (wetnatuurbescherming@minez.nl) een ecologisch werkplan ter goedkeuring aan het bevoegd gezag voor. In het ecologisch werkplan wordt aangegeven hoe negatieve effecten op Natura 2000-doelen worden voorkomen.

Overige voorschriften

28. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin de voorschriften 12 tot en met 25. Alle betrokken partijen, met name de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte te worden gesteld.

Monitoring

29. De vergunninghouder legt 8 weken voor de start van de gebruiksfase schriftelijk of per e-mail (wetnatuurbescherming@minez.nl) een Monitorings- en evaluatieplan ter goedkeuring aan het bevoegd gezag voor. In dit

Monitorings- en evaluatieplan wordt vastgelegd op welke wijze en met welke frequentie zeezoogdieren worden gemonitord. De monitoring heeft als doel om vast te stellen of en zo ja, in welke mate er negatieve effecten op zeezoogdieren optreden door elektromagnetische velden van de onderzeese kabels.

30. Het Monitorings- en evaluatieplan geeft verder aan hoe en met welke frequentie de resultaten van de monitoring worden gerapporteerd aan het bevoegd gezag.
31. Het Monitorings- en evaluatieplan dient te worden bijgesteld indien de tussentijdse resultaten, gelet op het in het voorschrift 29 aangegeven doel, naar het oordeel van het bevoegd gezag daartoe aanleiding geven. Dergelijke tussentijdse wijzigingen behoeven de schriftelijke instemming van het bevoegd gezag alvorens zij worden doorgevoerd.
32. Indien tenminste 5 jaar na de inwerkingtreding van deze vergunning de resultaten van monitoring daartoe aanleiding geven hetgeen zal moeten blijken uit een door vergunninghouder in te dienen evaluatie, kunnen de voorschriften 29 tot en met 31 op schriftelijk verzoek van de vergunninghouder worden ingetrokken.

Toezicht

33. De vergunninghouder voert een administratie waarin alle op deze vergunning betrekking hebbende documenten en bewijsstukken ten aanzien de naleving van de voorschriften en beperkingen van deze vergunning, in het bijzonder de voorschriften 12 tot en met 25, zijn opgenomen.
34. De vergunninghouder geeft, overeenkomstig de Algemene wet bestuursrecht, alle medewerking aan de aangewezen toezichthouder(s).
35. Gevraagde informatie en documenten, bijvoorbeeld met betrekking tot de voorschriften 3 en 33, worden op eerste vordering aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren getoond.

Looptijd/geldigheid

36. De vergunning is geldig vanaf de datum van afgifte.
37. De vergunning is, ten behoeve van de uitvoering van voorschrift 26, geldig tot uiterlijk twee jaar nadat de vergunde activiteit is beëindigd (zie hiervoor ook voorschrift 10).
38. De vergunning waarin ontwikkelingsruime is toegedeeld, kan worden ingetrokken of gewijzigd, indien het project waarop dit besluit betrekking heeft, nadat het besluit onherroepelijk is geworden, niet is gerealiseerd, onderscheidenlijk is verricht.

Ter informatie

Op grond van art. 5.1, lid 1 van de Wnb jo. afdeling 4.1.1. Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) kan een verzoek tot wijziging van de vergunning worden ingediend.

Op grond van artikel 5.4, lid 1 en lid 2, van de Wnb kan de verleende vergunning worden ingetrokken of gewijzigd.

Op grond van artikel 7.2, lid 2, van de Wnb kan een last onder bestuursdwang worden opgelegd.

Conform artikel 5:32, lid 1, Awb kan een bestuursorgaan dat bevoegd is bestuursdwang toe te passen, in plaats daarvan, aan de overtreder een last onder dwangsom opleggen.

Hoogachtend,

De Minister van Economische Zaken,
namens deze:

drs. S.P. Band
MT-lid directie Natuur en Biodiversiteit

Bijlagen:

1. Inhoudelijke overwegingen
2. Passende beoordeling + aanvulling (A&W-rapport 2263 d.d. 20-07-2017)
3. PDF AERIUS Calculator (kenmerk S3AmSLpvY5qZ d.d. 8-9-2017)
4. PDF AERIUS Register – bijlage bij besluit (kenmerk S3AmSLpvY5qZ d.d. 21-09-2017)

Zienswijzen

Zienswijzen over het ontwerp van het besluit kunnen worden ingediend bij:

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt net op zee – Hollandse Kust zuid
Postbus 248
2250 AE Voorschoten

bijlage

Wnb; ontwerp vergunning; overwegingen; Net op Zee
HKZ

Bijlage nummer   1
Horend bij kenmerk   DGAN-NB / 17151833

Inhoud

1	ONDERWERP AANVRAAG	2
2	PROCEDURE	2
3	WETTELIJK KADER	4
3.1	Relevante artikelen Wet natuurbescherming	4
3.2	Bevoegdheid	4
3.3	Vergunningplicht.....	4
3.4	De beoordeling van projecten en andere handelingen.....	4
3.5	Beleid	5
4	INHOUDELIJKE BEOORDELING	6
4.1	Afbakening	6
4.2	Mogelijke effecten	8
4.3	Cumulatie.....	13
5	CONCLUSIE VERLENING VERGUNNING	13

1 ONDERWERP AANVRAAG

Projectbeschrijving

De aangevraagde activiteit betreft het verbinden van het windpark Hollandse Kust Zuid met het hoogspanningsnetwerk op land. Dit betreft de volgende onderdelen:

Aanlegfase:

- De aanleg van twee offshore platforms voor de aansluiting van de windturbines inclusief een back-up kabel (een extra kabel met als doel de beschikbaarheid van het transmissiesysteem te verhogen;);
- De aanleg van vier 220 kV kabelsystemen op zee (offshore) met aansluiting op het nieuw te realiseren transformatorstation;
- De aanleg van een nieuw transformatorstation op land;
- De aanleg van twee 380 kV kabelsystemen op land van het nieuw te realiseren transformatorstation naar het bestaande 380 kV station Maasvlakte.

Operationele fase (gebruik en onderhoud):

- Gebruik van de platforms
- Onderhoud en inspecties van de platforms
- Gebruik van de kabels
- Inspectie van de kabels

Verwijderingsfase

- Verwijderen van de platforms
- Verwijderen van de kabels

De planning van het project is dat met de werkzaamheden in 2018 wordt aangevangen en dat in 2022 beide platforms operationeel zijn, waarbij het eerste platform (alpha) al in 2021 gereed is. De operationele fase zal 30 jaar beslaan. De verwijderingsfase zal daarna plaatsvinden.

De exacte uitvoeringstechniek is nog niet bekend. In de Passende Beoordeling zijn de effecten van verschillende uitvoeringstechnieken bepaald en beoordeeld. In deze vergunning wordt worst case uitgegaan van de technieken waarbij de effecten het grootst zijn. Er zijn drie varianten in aanlanding van de kabel waaruit de initiatiefnemer een keuze zal maken. De aanlandingsvariant van de kabels met een gestuurde boring 300 meter in het Natura 2000-gebied Voordelta wordt voor het onderdeel gebiedsbescherming als worst case beschouwd.

Voor een uitgebreidere beschrijving van de voorgenomen activiteit wordt korthedshalve verwezen naar de aanvraag.

2 PROCEDURE

Op 27 februari 2017 ontving ik uw vergunning aanvraag. Op 6 maart 2017 heb ik de ontvangst van uw vergunningaanvraag per mail bevestigd. Op 24 juli 2017

ontving ik uw aanvulling op de variant 2 (trenchingboring) en op 11 september 2017 de herberekening voor variant 3 (trenching).

Op 25 juli 2017 heb ik de Aerius berekening voor beide aanlegvarianten (kenmerk: Rg2YJKpBSza1 en RPhyYxcKxd3p) voor beide varianten (gestuurde boring en trenching) van u ontvangen. Op 8 september 2017 ontving ik de herberekening in AERIUS Calculator (kenmerk: Rd71hXePLQAb) voor variant 2 (trenching).

Coördinatie besluiten

De Minister van Economische Zaken (EZ) heeft in het coördinatiebesluit van 18 november 2015 bepaald dat op de besluitvorming voor dit project de rijkscoördinatieregeling als bedoeld in artikel 3.35 van de Wet ruimtelijke ordening van toepassing is. Dat wil in dit geval zeggen dat de besluiten die nodig zijn voor het net op zee – Hollandse Kust zuid gezamenlijk worden voorbereid, waarbij deze procedure wordt gecoördineerd door de Minister van EZ. Daarbij doorlopen de besluiten, op grond van artikel 3.31, derde lid, in samenhang met artikel 3.35, vierde lid, van de Wro, de uniforme openbare voorbereidingsprocedure als bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht met toepassing van de bijzondere regels in artikel 3.31, derde lid, in samenhang met artikel 3.35, vierde lid, van de Wro.

Dit besluit is één van de besluiten die nodig zijn voor net op zee – Hollandse Kust zuid. Daarom is ook op dit besluit de rijkscoördinatieregeling van toepassing. De minister van EZ heeft een gecoördineerde voorbereiding van de besluiten voor net op zee – Hollandse Kust zuid bevorderd. Onderhavig besluit is samen met het inpassingsplan en de andere besluiten als volgt voorbereid:

- op [datum] is een kennisgeving met betrekking tot het ontwerp gepubliceerd in de Staatscourant; kennisgeving heeft ook plaatsgevonden in enkele huis-aan-huisbladen en regionale dagbladen;
- op [datum] is door de minister van EZ een ontwerp van het besluit aan TenneT gezonden;
- het ontwerp van het besluit heeft van [datum] tot en met [datum] ter inzage gelegen bij [locatie];
- er zijn [aantal] informatieavonden georganiseerd, op [data], waarbij de mogelijkheid werd geboden mondeling zienswijze naar voren te brengen.

Op grond van artikel 3.32 in samenhang met artikel 3.35, vierde lid, van de Wet ruimtelijke ordening worden dit besluit en de andere besluiten gelijktijdig door de minister van EZ bekendgemaakt. Tevens doet de Minister van EZ daarvan mededeling in de Staatscourant, enkele huis-aan-huisbladen en regionale dagbladen en langs elektronische weg. Eerdere insprekers en grondeigenaren en beperkt gerechtigden op die gronden worden persoonlijk geïnformeerd.

3 WETTELIJK KADER

3.1 Relevante artikelen Wet natuurbescherming

In relatie tot het betrokken Natura 2000-gebied zijn in deze relevant de artikelen 2.7, lid 2, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) en 2.8, lid 1, artikel 2.9, lid 5 tot en met 8 van de Wnb, artikel 2.7, lid 1, sub b, artikel 2.8, 2.12, Besluit natuurbescherming (hierna: het Besluit).

De exacte wetsteksten zijn te raadplegen op www.overheid.nl onder 'wet- en regelgeving'.

3.2 Bevoegdheid

De voorgenomen activiteit valt onder:

- artikel 1.3, lid 1, onder a sub 6°, van het Besluit, luidend:

'hoogspanningsverbindingen met een spanning van ten minste 220 kV en de daarmee verbonden schakel- en transformatorstations en andere hulpmiddelen';

- artikel 1.3, lid 1, onder k sub 2°, luidend:

'de exclusieve economische zone van Nederland, bedoeld in de Rijkswet instelling exclusieve economische zone'.

Op grond van artikel 1.3, lid 5, van de Wnb, artikelen 1.2 en 1.3 van het Besluit en het Besluit mandaat, volmacht en machtiging voor EZ (Staatscourant 29 december 2014, nr. 36678) laatstelijk gewijzigd 14 december 2016 (Staatscourant nr. 68503) in samenhang met het Besluit ondermandaat, volmacht en machtiging voor het directoraat-generaal Agro en Natuur van het Ministerie van EZ (Staatscourant 3 februari 2015, nr. 2582), is de directeur of een MT-lid van de directie Natuur & Biodiversiteit van het Ministerie van EZ namens de Minister van EZ, gemachtigd inzake besluitvorming over vergunningaanvragen op grond van artikel 2.7, lid 2, van de Wnb.

3.3 Vergunningplicht

De aangevraagde activiteit kan mogelijk de kwaliteit doen verslechteren van de in hoofdstuk 4 genoemde beschermde natuurwaarden. Op grond van artikel 2.7, lid 2 van de Wnb, betekent dit dat er sprake is van een vergunningplicht.

3.4 De beoordeling van projecten en andere handelingen

3.4.1. Project met mogelijk significante gevolgen

De door u voorgenomen activiteit is een project in de zin van artikel 2.7, lid 2 van de Wnb dat, afzonderlijk of in cumulatie met andere plannen of projecten kan leiden tot significante gevolgen (gevaar) voor de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura-gebied. Het betreft de uitvoering van bouwwerken of de totstandbrenging van andere installaties of (materiële) werken en andere

(materiële) ingrepen in het natuurlijke milieu of landschap, inclusief de ingrepen voor de ontginning van bodemschatten. De door u voorgenomen activiteiten zijn te beschouwen als 1 project omdat zij onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

3.4.2. Passende beoordeling

Voor een project dat, afzonderlijk of in cumulatie kan leiden tot significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen, kan alleen een vergunning verleend worden als een passende beoordeling (hierna: PB) gemaakt is door de aanvrager, rekening houdend met instandhoudingsdoelstellingen van het gebied. De bij de aanvraag gevoegde PB biedt de grondslag voor de (nadere) vaststelling van de aard en omvang van de gevolgen (mede gelet op de eventuele cumulatie van gevolgen) en de wijze waarop in mitigatie is voorzien. In de PB zijn de effecten getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen uit het aanwijzingsbesluit betreffende Natura 2000 gebieden Voordelta en Noordzeekustzone. Een PB is niet vereist wanneer sprake is van een project dat direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied. Een PB is evenmin vereist wanneer sprake is van de herhaling of voortzetting van een plan of project waarvoor al eerder een passende beoordeling is gemaakt en wanneer een nieuwe PB geen nieuwe inzichten kan opleveren.

De gevraagde vergunning kan slechts verleend worden, indien ik mij ervan heb kunnen verzekeren dat de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied niet aangetast zullen worden. In het onderstaande volgt mijn beoordeling van de effectenanalyse zoals neergelegd in de PB.

3.5 Beleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

In de Structuurvisie staat ten aanzien van de aangevraagde activiteit – voor zover in het onderhavige geval van belang – het volgende vermeld:

Energiezekerheid is een belangrijk economisch goed. De opwekking en distributie van elektriciteit via een hoofdnetwerk van centrales en hoogspanningsleidingen is van nationaal belang. Niet alleen vanwege het (inter)nationale en provinciegrensoverschrijdende karakter van het hoofdnetwerk, maar ook gelet op het effect voor de individuele burger. De ruimtebehoefte en het beleid voor ruimtelijke inpassing voor de nationale elektriciteitsinfrastructuur zijn uitgewerkt in het Derde Structuurschema elektriciteitsvoorziening (SEV III) en ruimtelijk geborgd in het Barro. Het SEV III bevat de bestaande en nieuwe vestigingsplaatsen voor elektriciteitsproductie met een vermogen vanaf 500 MW, de globale tracés van bestaande en nieuwe hoogspanningsverbindingen met een spanning vanaf 220 kV en het waarborgingsbeleid kernenergie in Nederland.

De verdere integratie van de Europese energiemarkt maakt dat er een steeds groter beroep wordt gedaan op internationale verbindingen en dat hoogspanningsverbindingen mogelijk om uitbreiding vragen. Het Rijk wijst daarbij de tracés van hoogspanningsverbindingen (vanaf 220 kilovolt) aan en zorgt voor de inpassing.

Programma Aanpak Stikstof (hierna: PAS)

Dit programma geeft het kader voor de beoordeling van de effecten van stikstof in het kader van de Natuurbeschermingswet. Omdat het PAS als totaalprogramma passend is beoordeeld, volstaat een positieve uitkomst (er is geen ontwikkelruimte benodigd of er is voldoende ontwikkelruimte beschikbaar) op basis van het reken- en registratieprogramma Aerius om significant negatieve effecten door stikstofdepositie, ook in cumulatie, uit te kunnen sluiten. Voor projecten die als prioritair project zijn opgenomen in bijlage 1 van de Regeling natuurbescherming, dan wel deelproject zijn van een dergelijk prioritair project, is op voorhand voldoende ontwikkelruimte gereserveerd.

4 INHOUDELIJKE BEOORDELING

4.1 Afbakening

Locatie

Het project Net op Zee HKZ Zuid vindt plaats in de Noordzee in het gebied zoals weergegeven in afbeelding 3.2 van de passende beoordeling en heeft mogelijk invloed op de Natura 2000-gebieden Voordelta en Noordzeekustzone.

Het project wordt slechts voor een klein deel uitgevoerd binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied Voordelta. Met betrekking tot de gebiedsbescherming worden mogelijk optredende effecten voor het grootste deel beoordeeld als zijnde 'externe effecten' op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden Voordelta en Noordzeekustzone.

Mogelijke effecten

De effecten van het gehele project die mogelijk op zee kunnen optreden zijn:

Aanlegfase:

- Verstoring onder water: impulsgeluid door het heien van de platforms en transformatorstation
- Verstoring boven en onder water: continu geluid door de werkschepen en apparatuur
- Verstoring boven water: impulsgeluid door het heien van het transformatorstation en aanleg van de kabels
- vertroebeling en sedimentatie onder water door de aanleg van de kabels
- Habitataantasting

Operationele fase

- Verstoring onder en boven water: continu geluid en beweging door de werkschepen en apparatuur
- Verstoring boven water door het geluid van het transformatorstation
- Verstoring boven water door verlichting van de platforms

- Elektromagnetische velden rond de kabels
- Habitataantasting

Verwijderingsfase

- Verstoring onder water door het verwijderen van de kabels en platforms
- Verstoring boven water: continu geluid door de werkschepen en apparatuur
- Vertroebeling door het verwijderen van de kabels en platforms

De natuurwaarden die door de genoemde gevolgen beïnvloed kunnen worden zijn:

Voordelta

Habitattypen:

- H110 A en B (permanent overstromde zandbanken (getijdengebied en Noordzeekustzone))
- H1140 (slik- en zandplaten)

Habitatrichtlijnsoorten:

- Trekvissen: Zeeprik, Rivierprik, Elft en Fint
- Zeezoogdieren: Gewone Zeehond en Grijze Zeehond

Vogelrichtlijnsoorten:

- Niet-Broedvogels: Roodkeelduiker, Fuut, Kuifduiker, Aalscholver, Toppereend, Eidereend, Zwarte zee-eend, Brilduiker, Middelste zaagbek, Dwergmeeuw, Grote stern en Visdief

Noordzeekustzone

Habitatrichtlijnsoorten:

- Trekvissen: Zeeprik, Rivierprik en Fint
- Zeezoogdieren: Bruinvis, Gewone Zeehond en Grijze Zeehond

Vogelrichtlijnsoorten

- Niet-Broedvogels: Roodkeelduiker, Aalscholver, Toppereend, Eidereend, Zwarte zee-eend en Dwergmeeuw

Door stikstofdepositie kunnen ook habitats in enkele Natura 2000-gebieden op grotere afstand van het project worden beïnvloed. Dit wordt afzonderlijk beoordeeld in paragraaf 4.2.1 stikstofdepositie.

De diverse beschermde waarden en de relevante instandhoudingsdoelstellingen van het betrokken Natura 2000-gebied staan vermeld op www.rijksoverheid.nl ('Onderwerpen' > 'Landbouw, natuur en voedsel' > 'Natuur en Biodiversiteit' > 'Natura 2000').

Conclusie afbakening gebiedsbescherming

Ik ben van oordeel dat de afbakening van het gebied, gevolgen en natuurwaarden dat door de aangevraagde activiteit beïnvloed zou kunnen worden in de PB op een juiste wijze heeft plaatsgevonden.

4.2 Mogelijke effecten

Natura 2000-gebied Voordelta

Aanlegfase:

Verstoring onder water: impulsgeluid door het heien van de platforms

Trekvissen

Het heien van de platforms vindt niet plaats in het Natura 2000-gebied Voordelta. Het gebied dat zal worden verstoord omvat geen belangrijke foerageer- of rustplaatsen voor vissen. Om de verstoring door onderwatergeluid te beperken dienen er voorwaarden te worden gesteld aan het heien. Dit is geborgd door middel van een aantal vergunningvoorschriften. Significant negatieve effecten van onderwatergeluid op zee in de aanlegfase van de platforms (heien) op de instandhoudingsdoelen van trekvissen in Natura 2000-gebied Voordelta zijn hiermee uitgesloten.

Zeehonden

In Heinis (2015) worden de effecten van het heien van het Borssele windpark beschreven op zeehonden. De conclusie luidt voor dat gebied dat maximaal zes gewone zeehonden tijdens het heien het beïnvloedingsgebied zullen mijden (0,08% van de totale Nederlandse populatie). Het aantal beïnvloede dieren tijdens de hei-werkzaamheden ten behoeve van de platforms voor NOZ HKZ zal hiervan niet wezenlijk verschillen omdat de dichtheden gelijk of zelfs lager kunnen worden verondersteld (Aarts et al 2016). Vanwege de kleinere populatie, is dit aantal lager voor grijze zeehonden.

Het deel van de Noordzee waar de activiteiten van de aanleg van de platforms plaatsvindt, is minder van belang voor de populatie dan andere delen, zoals nabij ligplaten. Ook zal er geen barrièrewerking zijn door de aanleg.

Omdat eventuele gehoordrempelverschuivingen moeten worden voorkomen dienen er voorwaarden te worden gesteld aan het heien. Dit is geborgd door middel van een aantal vergunningvoorschriften.

Een significant negatief effect van onderwatergeluid op zee in de aanlegfase van de platforms (heien) op de instandhoudingsdoelen van de gewone zeehond en de grijze zeehond in Natura 2000-gebied Voordelta wordt hiermee uitgesloten.

Verstoring onder water: impulsgeluid door het heien van het transformatorstation

Trekvissen en zeehonden

Het heien ten behoeve van het transformatorstation op land leidt tot onderwatergeluid buiten en binnen de begrenzing van Natura 2000-gebied Voordelta. De reikwijdte van de verstoring is echter veel geringer dan bij heien op zee en het grootste deel van dit gebied bevindt zich buiten de begrenzing van Natura 2000-gebied. Bij afstanden groter dan ca. 3 km is het onderwater geluidsniveau veroorzaakt door een heistelling op land voor zeehonden verwaarloosbaar (Blacquièrre et al. 2008). Het gebied dat binnen een dergelijke

afstand zal worden verstoord door het heien voor het transformatorstation omvat geen belangrijke foerageer- of rustplaatsen voor vissen of zeehonden. Bovendien vindt in dit gebied zeer veel verstoring plaats door de intensieve scheepvaart in de Maasmonding. Om deze redenen is een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied Voordelta uitgesloten.

Verstoring boven en onder water: continu geluid door de werkschepen en apparatuur

Trekvissen, zeehonden en vogels

Het tracé ligt doorgaans op grote afstand van de Voordelta. De verstoring die mogelijk effect heeft op de Voordelta treedt op in een gebied waar door het huidige intensieve gebruik door scheepvaart al veel verstoring aanwezig is. Het geluid zal hooguit op een beperkt deel van de populatie in het Natura 2000-gebied Voordelta een effect hebben. De dieren zullen deze verstoring kunnen ontwijken door weg te zwemmen of vliegen.

Geconcludeerd kan worden dat voor wat betreft boven- onderwatergeluid door schepen en apparatuur geen significant negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied Voordelta.

Verstoring boven water: impulsgeluid door het heien van het transformatorstation en aanleg kabels

Zeehonden en vogels

Door het geluid dat vrijkomt bij de aanleg van het transformatorstation is 854,9 ha (1,0% van Natura 2000-gebied Voordelta) gedurende de aanleg tijdelijk minder geschikt voor vogels en zeehonden, uitgaande van een grenswaarde voor verstoring van 42 dB (o.a. Krijgsveld et al., 2008). Bij de verschillende varianten van de aanleg van de kabel, wordt een gebied dat nog kleiner is dan 1 % van de Voordelta verstoord. De verstoring die mogelijk effect heeft op de Voordelta treedt op in een gebied waar door het huidige intensieve gebruik door scheepvaart al veel verstoring aanwezig is. Het geluid zal hooguit op een beperkt deel van de populatie in het Natura 2000-gebied Voordelta een effect hebben. De dieren zullen deze verstoring kunnen ontwijken door weg te zwemmen of vliegen.

Overeenkomstig verstoring door onderwatergeluid, zijn de effecten op zeehonden gering en reiken niet tot de enige rustplaats in de omgeving.

Om deze redenen is een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied Voordelta uitgesloten.

Vertroebeling en sedimentatie onder water door de aanleg van de kabel'

Trekvissen, vogels en zeehonden

Bij een worst-case modellering is de toename van zwevende stof in de waterkolom door de aanlegwerkzaamheden maximaal 5 mg/l gedurende enkele dagen, wat valt binnen de natuurlijke fluctuaties (5-100 mg/ l, afhankelijk van weer en getij). Buiten de directe omgeving van de werkzaamheden is de sedimentatie van fijn sediment nergens meer dan 1 mm. Doordat de toename in vertroebeling en

sedimentatie niet afwijken van natuurlijke fluctuaties en een beperkte tijdsduur hebben, is niet te verwachten dat er negatieve ecologische effecten op zullen treden voor de primaire productie en het bodemleven.

Het is daarom niet te verwachten dat trekvissen, vogels en zeehonden significant negatieve effecten van de vertroebeling zullen ondervinden. Ook significant negatieve effecten op de habitattypen H1110 en H1140 kunnen hiermee worden uitgesloten.

Habitataantasting

In de worst case, kabelvariant 3, vindt een open ontgraving plaats in 9 ha van habitatype H1110, wat 0,011 % betreft van het areaal van dit habitatype in de Voordelta. Daarnaast is het effect van de kabelaanleg tijdelijk en de kabelgeul zal door natuurlijke processen egaliseren met gebiedseigen materiaal. Permanente habitataantasting is uitgesloten en er zijn dus geen significant negatieve effecten op habitatype H1110 te verwachten.

Operationele fase:

Verstoring boven en onder water door continu geluid en beweging door de werkschepen en apparatuur

Trekvissen, zeehonden en vogels

Overeenkomstig de aanlegfase, zijn voor wat betreft geluid door schepen en apparatuur ten behoeve van onderhoud van de kabels geen significant negatieve effecten te verwachten ten aanzien van instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied Voordelta.

Verstoring door het geluid van het transformatorstation

Zeehonden en vogels

Het geluid van het transformatorstation veroorzaakt op 97,2 ha (<0,1 % van de Voordelta) geluidsverstoring, uitgaande van een grenswaarde voor verstoring van 42 dB. Deze verstoring treedt op in een gebied waar door het huidige intensieve gebruik door scheepvaart al veel verstoring aanwezig is en effecten reiken niet tot rustplaatsen van zeehonden. Geconcludeerd kan worden dat door het geluid van het transformatorstation geen significant negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied Voordelta.

Verstoring door de verlichting van de platforms

Vogels

Vogels vanuit de Voordelta kunnen hinder ondervinden van de verlichting van de platforms. Voor de platforms zal daarom een verlichtingsplan moeten worden opgesteld, ter goedkeuring door het bevoegd gezag, waarbij aangegeven wordt op welke wijze de lichthinder voor vogels zoveel mogelijk beperkt wordt, binnen de

wettelijke regels. In onbemande situatie zal enkel de wettelijk verplichte verlichting zal gevoerd. Dit is vastgelegd in een nader voorschrift.

Elektromagnetische velden rond de kabels

Trekvissen

Trekvissen kunnen elektromagnetische velden waarnemen wat kan leiden tot barrièrewerking of desoriëntatie. Om de effecten te verminderen wordt in ieder geval voldoende bedekking (1 meter) voorgesteld.

Bruinvissen

Voor bruinvissen is de maximale reikwijdte van een elektromagnetisch veld berekend (zie onderdeel Noordzeekustzone). Voor zover bekend zijn vissen minder gevoelig dan bruinvissen, waardoor de effecten op bruinvissen als worst-case voor vissen kunnen worden beschouwd. Om de mogelijke beïnvloeding door elektromagnetische velden te beperken zijn er voorwaarden gesteld in de vergunningvoorschriften. Hiermee zijn significante effecten van magnetische velden op trekvissen uitgesloten.

Habitataantasting

Het effect van de kabelaanleg is tijdelijk en de kabelgeul zal door natuurlijke processen egaliseren met gebiedseigen materiaal. Permanente habitataantasting is uitgesloten en er zijn dus geen significant negatieve effecten op habitatype H1110 te verwachten.

Natura 2000-gebied Noordzeekustzone

Aanlegfase:

Verstoring onder water: impulsgeluid door het heien van de platforms

De effecten op trekvissen en zeehonden zijn overeenkomstig die beschreven bij de Voordelta. Door het opnemen van mitigerende maatregelen in de vergunningvoorschriften zijn significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van trekvissen en zeehonden uitgesloten.

Bruinvis

Bruinvissen staan te boek als meest gevoelige soort qua de verstoring door onderwatergeluid. Bruinvissen kunnen PTS, TTS en verstoring ondervinden door heigeluid.

In de Passende Beoordeling zijn de effecten op bruinvis berekend, waarbij men tot een aantal bruinvisverstoringdagen is gekomen. Een niet verwaarloosbaar deel van de populatie van de bruinvis in de zuidelijke Noordzee wordt beïnvloed door de heiwerkzaamheden. De versturende effecten zijn tijdelijk van aard en kortdurend. Ook zal er zal geen barrièrewerking zijn door de aanleg. Omdat eventuele verschuiving gehoordrempel (PTS en/of TTS) moet worden voorkomen dienen er voorwaarden te worden gesteld aan het heien. Dit is geborgd door middel van een aantal vergunningvoorschriften. Daarmee zijn significant negatief

effecten op de instandhoudingsdoelen van de bruinvis in Natura 2000-gebied Noordzeekustzone uit te sluiten.

Operationele fase:

Verstoring door de verlichting van de platforms

Vogels

Vogels vanuit de Voordelta kunnen hinder ondervinden van de verlichting van de platforms. Voor de platforms zal daarom een verlichtingsplan moeten worden opgesteld, ter goedkeuring door het bevoegd gezag, waarbij aangegeven wordt op welke wijze de lichthinder voor vogels zoveel mogelijk beperkt wordt, binnen de wettelijke regels. In onbemande situatie zal enkel de wettelijk verplichte verlichting worden gevoerd. Dit is vastgelegd in een nader voorschrift.

Elektromagnetische velden

Trekvissen

De effecten op trekvissen zijn overeenkomstig die beschreven bij de Voordelta. Om de mogelijke beïnvloeding door elektromagnetische velden te beperken zijn er voorwaarden gesteld in de vergunningvoorschriften. Hiermee zijn significante effecten van magnetische velden op trekvissen daarmee uitgesloten.

Bruinvis

Bruinvissen kunnen elektromagnetische velden waarnemen en hier mogelijk effect van ondervinden. Dit kan leiden tot barrièrewerking of desoriëntatie. Er is nog veel onbekend over elektromagnetische velden. Om de effecten te verminderen is in ieder geval voldoende bedekking noodzakelijk. Dit wordt in de voorschriften geborgd. Er is echter nog veel onbekend. Ik verbind daarom een monitoringsvoorschrift aan de vergunning.

In de Passende Beoordeling zijn berekeningen gedaan uitgaande van een begraafdiepte van 1 m. Voor de backup-kabel tussen platform Alpha en Beta heeft dit veld een omvang met een horizontale reikwijdte van 2 x 15 meter. Voor de zee kabel bedraagt dit veld in het horizontale vlak 2 x 20 meter (DNV GL 2017 Magneetveldzone berekening Net op Zee Hollandse Kust (zuid). Dit zijn worstcase scenario's. De waterdiepte over het tracé varieert van -20 m NAP tot -30 meter. Dit betekent dat Bruinvissen deze kabels kunnen passeren door uit te wijken naar het zeeoppervlak en dat de kabels geen obstructie vormen. Om de mogelijke beïnvloeding door elektromagnetische velden te beperken zijn er voorwaarden gesteld in de vergunningvoorschriften. Hiermee zijn significante effecten van magnetische velden op bruinvissen uitgesloten.

4.2.1 Stikstofdepositie

Het project valt binnen de beschrijving van het prioritair project 'Haven- en Industriecomplex Rotterdam'. Het project 'Haven- en Industriecomplex Rotterdam' is in bijlage1 behorende bij artikel 2.5 van de Regeling natuurbescherming

aangewezen als project in de zin van artikel 2.4 lid 1, Regeling natuurbescherming. Dit houdt in dat er binnen het PAS ontwikkelingsruimte voor dit project is gereserveerd. In het besluit wordt aangegeven dat er ontwikkelingsruimte is toegekend en geregistreerd (zie ook de bijlage 4 bij het besluit).

4.3 Cumulatie

Bij vergunningverlening voor een project dient een beoordeling plaats te vinden van de cumulatieve gevolgen indien het project, afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of handelingen, significante gevolgen kunnen hebben voor het desbetreffende Natura 2000-gebied. Vergunning kan alleen verleend worden als het project afzonderlijk of in combinatie met andere projecten geen significante gevolgen heeft.

Ik heb hiervoor reeds geconcludeerd dat de uitvoering van de voorgenomen activiteit zelfstandig beschouwd, niet kan leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in het betreffende Natura 2000-gebied of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het betreffende gebied is aangewezen.

In de passende beoordeling is op basis van een analyse van sinds 2010 verleende Nb-wetvergunningen onderzocht bij met welk type projecten mogelijk cumulatie van effecten zou kunnen optreden. Naar aanleiding van deze analyse is een selectie gemaakt van projecten waarvoor nader naar de mogelijk cumulatieve effecten moest worden gekeken. Voor het gebied Voordelta betreft dit de zandsuppletie Oostkapelle en de zandsuppletie Walcheren NW. Voor het gebied Noordzeekustzone betreft dit de zandmotor Delflandse kust, de Gemini elektriciteit kabel (ten noorden van de Waddeneilanden), de gasboring bij Ameland, de Gasboring (proefboring) bij Schiermonnikoog en de zandsuppletie Vlieland.

Uit de effectbeoordeling volgt dat mogelijk significant negatieve effecten in cumulatie zijn uit te sluiten. In combinatie met bestendige projecten en plannen treedt geen significante aantasting van de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden op. Mitigerende maatregelen dienen getroffen te worden bij de heiwerkzaamheden om te voorkomen dat in combinatie met de aanstaande realisatie van windparken op zee in cumulatie (zie KEC) mogelijk een negatief effect kan optreden voor Bruinvissen.

Ik concludeer dat in de aangeleverde PB een volledige en juiste cumulatie-toetsing is uitgevoerd.

5 CONCLUSIE VERLENING VERGUNNING

Met de door u uitgevoerde PB als bedoeld in artikel 2.8, lid 1, van de Wnb is de zekerheid verkregen dat met het uitvoeren van de aangevraagde activiteit,

rekening houdend met de relevante instandhoudingsdoelstellingen en met inachtneming van de in de vergunning opgenomen voorschriften, waaronder mitigerende maatregelen, geen aantasting zal optreden van de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebieden Voordelta en Noordzeekustzone. Op grond van het bovenstaande ben ik van mening dat de gevraagde vergunning, onder de opgenomen voorschriften en beperkingen, kan worden verleend.